

چارچوب کلی سیاست‌گذاری نماز جمعه مبتنی بر اندیشه فرهنگی آیت‌الله خامنه‌ای

نماز جمعه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای مذهبی، فرهنگی و سیاسی اسلام، ظرفیت عظیمی برای فرهنگ‌سازی دارد. این پژوهش به بررسی چارچوب سیاست‌گذاری نماز جمعه و ویژگی‌های کلان آن با تأکید بر اندیشه فرهنگی آیت‌الله خامنه‌ای می‌پردازد و نقش امام‌جمعه را به‌عنوان هدایت‌گر فرهنگی با ویژگی‌هایی چون «رفتار پدران» و «تقوای عملی» مورد تحلیل قرار می‌دهد. مقاله پیش رو در وبگاه پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات در فروردین ۱۴۰۴ منتشر شده است.

نماز جمعه یکی از مهم‌ترین مناسک و نهادهای مذهبی، فرهنگی و سیاسی دین اسلام است که امروزه دارای ظرفیت عظیمی در سراسر کشور است. استفاده حداکثری از این ظرفیت در ساحت فرهنگ‌سازی، نیازمند سیاست‌گذاری دقیق در این عرصه مبتنی بر یک اندیشه نظام‌مند فرهنگی است. در همین راستا پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این پرسش است که چارچوب کلی سیاست‌گذاری نماز جمعه و بایسته‌های کلان حاکم بر این حوزه چیست و برای پاسخگویی به این پرسش، به اندیشه فرهنگی آیت‌الله خامنه‌ای مراجعه می‌کند. رهیافت پژوهش حاضر از نوع کیفی و روش اجرای آن، تحلیل مضمون است. با توجه به نتایج تحقیق، از آنجایی که با تأکید بر فطرت، مدیریت فرهنگ امری ممکن است، نماز جمعه به دلیل ویژگی‌هایی چون «ذکر الله»، «پیوند ذهن و دل»، «استمرار هفتگی»، «اجتماع مردمی» و... یکی از ابزارهای هدایت‌گری فرهنگی است که مردم در آن عاملیت و پویایی دارند. امام‌جمعه نیز دارای اساسی‌ترین نقش در این آیین است که بایست دارای ویژگی‌هایی چون «رفتار پدران»، «تقوای عملی»، «سلوک مردمی» و... باشد.